

Голові разової спеціалізованої
вченої ради
в Національному університеті
«Одеська політехніка»
доктору економічних наук,
професору
Філіпповій С.В.

РЕЦЕНЗІЯ

офіційного рецензента, кандидата економічних наук, доцента, доцента кафедри менеджменту Національного університету «Одеська політехніка» Лілії Іванівни Чернишової на дисертацію Омеко Андрія Вікторовича на тему «Забезпечення якості систем управління підприємством в умовах діджиталізації бізнес-процесів», подану до захисту в разову спеціалізовану вчену раду Національного університету «Одеська політехніка» на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 07 – Управління та адміністрування за спеціальністю 073 – Менеджмент.

1. Актуальність теми дисертації

Сучасні умови функціонування підприємств характеризуються високою динамічністю бізнес-середовища, посиленням конкуренції, зростанням вимог споживачів та активним розвитком діджиталізації. Цифрова трансформація змінює підходи до організації бізнес-процесів, забезпечуючи автоматизацію операцій, інтеграцію інформаційних потоків та підвищення оперативності прийняття управлінських рішень.

Водночас упровадження цифрових технологій саме по собі не гарантує підвищення якості управління. Діджиталізація формує нові вимоги до достовірності інформації, прозорості та узгодженості бізнес-процесів, оперативності контролю, управління ризиками й постійного вдосконалення діяльності підприємства. Тому виникає необхідність удосконалення підходів до забезпечення якості системи управління з урахуванням цифрових трансформацій.

Особливої актуальності ця проблема набуває для українських підприємств, які функціонують в умовах нестабільності та ресурсних обмежень і водночас потребують підвищення ефективності, стійкості та

адаптивності управління.

Отже, дисертаційне дослідження, присвячене забезпеченню якості систем управління підприємством в умовах діджиталізації бізнес-процесів, є своєчасним і відповідає сучасним потребам розвитку теорії та практики менеджменту. Обрана тема має вагоме теоретичне значення, оскільки спрямована на розвиток наукових підходів до забезпечення якості систем управління в умовах цифрової трансформації, а також практичну цінність, що полягає у можливості використання запропонованих положень і рекомендацій для підвищення результативності управління, ефективності бізнес-процесів та стійкості підприємств.

2. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій

Теоретичне підґрунтя дисертаційного дослідження сформовано на основі сучасних наукових концепцій у сфері якості систем управління підприємством, діджиталізації бізнес-процесів, а також із урахуванням практичного досвіду підприємств, які адаптуються до динамічних діджитал-трансформацій та впроваджують сучасні цифрові технології в бізнес-процеси.

Вагома частина емпіричної бази дослідження сформована автором самостійно шляхом аналізу діяльності підприємств, проведення анкетних опитувань, експертного оцінювання та узагальнення отриманих результатів, що забезпечує достатній рівень достовірності й обґрунтованості наукових положень. Запропоновані рекомендації щодо забезпечення якості систем управління підприємством в умовах діджиталізації бізнес-процесів мають не лише належне теоретичне обґрунтування, а й практичну спрямованість, що створює передумови для їх ефективного використання у діяльності сучасних підприємств.

Отже, обґрунтованість сформульованих у дисертації наукових висновків і практичних рекомендацій підтверджується логічною послідовністю дослідження, достатньою емпіричною базою та практичною значущістю отриманих результатів. Застосування комплексу загальнонаукових і спеціальних методів дослідження, зокрема аналізу, синтезу, порівняння, узагальнення, системного, процесного, сценарного та казуального підходів, відповідає поставленій меті й завданням дослідження та забезпечує належний рівень наукової достовірності й валідності отриманих результатів.

Метою дослідження є розробка і обґрунтування теоретико-методичних підходів щодо забезпечення якості систем управління підприємством в умовах діджиталізації бізнес-процесів та положень щодо формування його інструментарію.

Реалізація мети зумовили постановку та вирішення таких завдань:

- визначити сутність, структуру, функціональні характеристики та роль бізнес-процесів у системах управління підприємством;
- обґрунтувати каузальний вплив діджиталізації на трансформацію бізнес-процесів і якість систем управління підприємством, побудувати відповідну модель;
- дослідити сучасні стандарти, методи та інструменти забезпечення якості систем менеджменту підприємства у контексті цифрової трансформації бізнес-процесів, розробити модель оцінювання цифрової зрілості підприємства;
- розробити концептуальну модель забезпечення якості систем управління підприємством в умовах діджиталізації бізнес-процесів;
- запропонувати науково-методичний підхід щодо формування інструментарію організаційно-економічного забезпечення якості систем управління підприємством в умовах діджиталізації бізнес-процесів;
- сформулювати науково-методичний підхід щодо моніторингу діджитал змін і діагностики їх впливу на бізнес-процеси та якість систем управління підприємством.

Об'єкт дослідження. Процес забезпечення якості систем управління підприємством в умовах діджиталізації бізнес-процесів та формування його інструментарію.

Предмет дослідження. Теоретико-методичні та прикладні аспекти забезпечення якості систем управління підприємством в умовах діджиталізації бізнес-процесів.

3. Основні наукові результати дисертації

Основні наукові результати, отримані автором, полягають у такому:

1. Вперше запропоновано концептуальну модель забезпечення якості систем управління підприємством в умовах діджиталізації, яка інтегрує всі ключові управлінські системи через *Digital Quality Core* та три підходи –

системний, процесний і каузально-динамічний. Модель включає трирівневу структуру і три підсистеми, передбачає два сценарії подвійного впливу діджиталізації та забезпечує динамічну послідовність етапів реалізації, безперервний зворотний зв'язок і використання аналітики та AI

2. Удосконалено модель впливу діджиталізації як каузального чинника на трансформацію бізнес-процесів і якість систем управління підприємством, що формує процесну архітектуру підприємства та підвищує якість систем управління, відмінностями якої є: а) причинно-наслідковий ланцюг цифрові технології - інтеграція та оптимізація процесів - підвищення прозорості, адаптивності та узгодженості управлінських рішень - зростання ефективності управлінської системи; б) поєднання процесних, управлінських та технологічних аспектів в єдиній моделі, що дозволяє одночасно оцінювати трансформацію процесної архітектури та вплив на якість управлінських рішень; в) ключові механізми – цифрова інтеграція, гнучкість процесної системи, аналітична підтримка рішень і оптимізація взаємозв'язків;

3. Одержало подальший розвиток науково-методичний підхід щодо безперервного моніторингу діджитал змін у зовнішньому середовищі і діагностики їх впливу на бізнес-процеси та якість систем управління підприємством, спрямований на формування динамічного інформаційно-аналітичного середовища підтримки управлінських рішень в умовах діджиталізації;

4. Одержало подальший розвиток трирівнева модель оцінювання цифрової зрілості підприємства, яка на відміну від існуючих: а) інтегрує стратегічний, операційний та організаційно-культурний рівні оцінки, деталізує елементи цифрової трансформації та їх взаємозв'язки, забезпечуючи системний та комплексний підхід до оцінювання; б) містить послідовність етапів: визначення об'єктів оцінки та ключових бізнес-процесів, збір вихідних даних, розрахунок інтегрального індексу цифрової зрілості (ICM), застосування системи критеріїв та шкал, а також візуалізацію сильних і слабких сторін за допомогою радарних діаграм;

5. Одержало подальший розвиток науково-методичний підхід до формування інструментарію організаційно-економічного забезпечення якості систем управління підприємством в умовах діджиталізації бізнес-процесів, який відрізняється від існуючих тим, що передбачає поетапне формування інструментарію відповідно до логіки етапів забезпечення якості управлінських

систем, інтегруючи різні види бізнес-процесів та реалізуючи два сценарії подвійного впливу діджиталізації.

4. Достовірність результатів, повнота відображення висновків і пропозицій дисертації в опублікованих автором роботах

Наукові положення, висновки й рекомендації, сформульовані у дисертації, є достовірними. Достовірність забезпечується використанням:

- значного обсягу використаних джерел (178 найменувань), дотичних до теми дисертації та новітніх положень науки і праць вітчизняних і зарубіжних науковців, фахівців-практиків;
- даних Державної служби статистики України, чинного законодавства і нормативно-правових актів, відкритих джерел, звітності підприємств, результатів власних досліджень; сучасних методів досліджень;
- апробацією отриманих результатів на наукових конференціях та наукових фахових журналах.

Основні положення дисертації у повній мірі відображують 9 наукових праць, з яких 5 статей у фахових виданнях, 4 – у матеріалах і тезах конференцій. Загальний обсяг публікацій складає 7,53 д.а., з яких 5,03 д.а. належать особисто автору.

Вимоги щодо кількості публікацій у спеціалізованих виданнях повністю виконано.

Наукові положення, висновки та результати, викладені у дисертаційній роботі й опубліковані у наукових працях, отримані автором самостійно. Опубліковані результати повною мірою відображають зміст дисертації, її основні наукові положення та елементи наукової новизни. За обсягом і якістю наукових публікацій дисертаційна робота відповідає встановленим вимогам, що дає підстави рекомендувати її до публічного захисту.

5. Практичне значення результатів дослідження

Практичне значення одержаних результатів полягає у розробці сукупності прикладних методичних рекомендацій щодо забезпечення якості систем управління підприємством в умовах діджиталізації бізнес-процесів, що включає концептуальну модель забезпечення якості систем управління підприємством в умовах діджиталізації, яка інтегрує всі ключові управлінські системи та ґрунтується на системному, процесному і каузально-динамічному

підходах, науково-методичний підхід щодо безперервного моніторингу діджитал змін у зовнішньому середовищі і діагностики їх впливу на бізнес-процеси та якість систем управління підприємством, науково-методичний підхід до формування інструментарію організаційно-економічного забезпечення якості систем управління підприємством в умовах діджиталізації бізнес-процесів, модель оцінювання цифрової зрілості підприємства. Запропонований інструментарій сприяє забезпеченню якості систем управління підприємством в умовах діджиталізації бізнес-процесів.

Рекомендації щодо застосування: концептуальної моделі забезпечення якості систем управління підприємством в умовах діджиталізації; дворівневої аналітичної моделі узгодження горизонту діджиталізації впроваджено на ТОВ «ЧАЙНА ТАЕР ДИСТРИБЬЮШИНЗ» (довідка № 10/12 від 10.12.2025 р.).

Рекомендації щодо застосування: науково-методичного підходу до формування інструментарію організаційно-економічного забезпечення якості систем управління підприємством в умовах діджиталізації бізнес-процесів; концептуальної моделі забезпечення якості систем управління підприємством в умовах діджиталізації прийнято до впровадження на ТОВ «АГТ ЛТД» (довідка № 1/12-25 від 12.11.2025 р.).

Рекомендації щодо застосування: концепту безперервного зовнішнього моніторингу цифрових змін; моделі впливу діджиталізації як каузального чинника прийнято до впровадження на ТОВ АПФ «СІЛЬГОСППРОДУКТ» (довідка № 1/11 від 05.11.2025 р.).

6. Академічна доброчесність

В дисертації та наукових працях, де Омеко Андрієм Вікторовичем висвітлені її основні наукові результати, *порушень академічної доброчесності (академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації) не виявлено.*

7. Дискусійні положення та зауваження до дисертації

1. У пункті 1.2, табл. 1.5 (стор. 49), що відображає критерії оцінювання рівня розвитку та керованості бізнес-процесів, представлено такі характеристики, як адаптивність, інтеграція та здатність до управління змінами. Водночас ці критерії концептуально близькі до окремих загальносистемних характеристик, наведених у табл. 1.6 (стор. 56), що може

викликати питання щодо меж між процесним і системним рівнями оцінювання.

2. Запропонована на рис. 1.5 інтегрована каузальна модель (стор. 66) є концептуально цілісною та логічно структурованою. Однак у моделі не до кінця розмежовано рівні впливу діджиталізації (операційний, процесний, стратегічний), що ускладнює ідентифікацію глибини її впливу на різні управлінські рівні підприємства.

3. У підрозділі 2.3 подано ґрунтовний огляд стандартів, методологій та цифрових інструментів забезпечення якості менеджменту підприємств. Водночас у певних фрагментах може створюватися враження, що авторський внесок дещо «розчиняється» у широкому огляді наукових підходів, оскільки значна увага приділена опису міжнародних концепцій і стандартів.

4. На нашу думку, на рисунку 3.5 (стор. 161), де представлено організаційно-економічне забезпечення якості систем управління, простежується надмірна узагальненість зв'язків між організаційними, економічними та діджитал-складовими. Не зовсім зрозуміло, як саме відбувається перехід від організаційних механізмів до економічних інструментів у межах єдиної системи забезпечення якості.

5. У табл. 1.8 (стор. 64), де наведено переваги та труднощі діджиталізації, представлено комплексний аналіз за чотирма напрямками. Водночас спостерігається певна асиметрія між рівнем деталізації переваг і ризиків, зокрема у процесному та управлінському напрямках, що може впливати на баланс аналітичного сприйняття.

8. Загальний висновок

Дисертаційна робота Омеко Андрія Вікторовича на тему: «Забезпечення якості систем управління підприємством в умовах діджиталізації бізнес-процесів», є самостійною завершеною кваліфікаційною науковою працею, виконаною на актуальну тему. За своїм змістом вона відповідає спеціальності 073 – Менеджмент галузі знань 07 – Управління та адміністрування. Отримані результати та висновки мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення – вони роблять певний внесок у теорію та практику управління підприємством.

Дослідження виконано на достатньо високому науковому рівні. Його зміст, результати і висновки викладено достатньо обґрунтовано та

аргументовано. Рівень виконання поставленого наукового завдання та оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності є доволі високим.

Впровадження результатів дисертації Омеко Андрія Вікторовича підтверджено відповідними документами – актами та довідками про впровадження, що містяться у додатках дисертації.

Публікації здобувача відображають основні положення дисертації.

Порушень академічної доброчесності у роботі не виявлено.

Це дозволяє вважати, що дисертаційна робота Омеко Андрія Вікторовича на тему «Забезпечення якості систем управління підприємством в умовах діджиталізації бізнес-процесів», відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженому Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 з подальшими змінами, а її автор – Омеко Андрій Вікторович – заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії у галузі знань 07 – Управління та адміністрування за спеціальністю 073 – Менеджмент.

Офіційний рецензент:

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри менеджменту

Національного університету «Одеська політехніка»

Лілія ЧЕРНИШОВА